

Prawa obywatela w Internecie

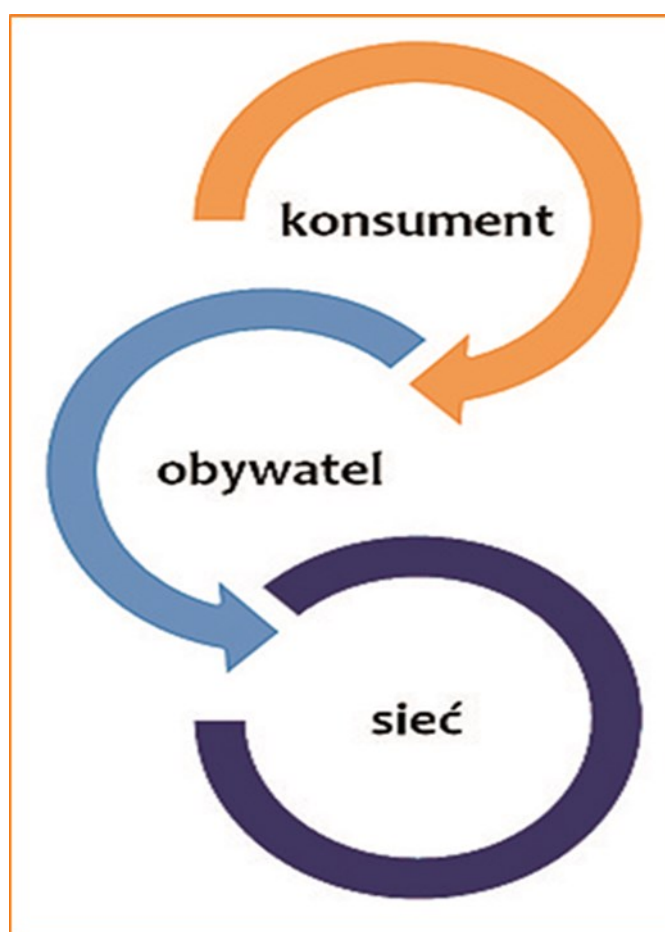
W TYM NUMERZE:

Definicje	2-3
Etapy postępowania skargowo-wnioskowego	3
Składający i adresaci	4
W jaki sposób można złożyć skargę/wniosek?	5-7
Terminy	7
Zakończenie postępowania	8
Skargi i wnioski składane drogą elektroniczną	9-11

Newsletter nr 16

kwiecień 2014

KOLPING
Bochnia

Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Jednym z powszechnych uprawnień obywateli wobec organów administracji jest **prawo do składania skarg i wniosków**.

Jest to prawo zapisane w Konstytucji RP, a bardziej szczegółowo uregulowane w Kodeksie postępowania administracyjnego (dalej: kpa) oraz rozporządzeniu Rady Ministrów z 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5, poz. 46).

Składanie skarg i wniosków jest nieskomplikowane, nie wiąże się z koniecznością spełnienia wygórowanych wymogów formalnych i może dotyczyć bardzo różnych spraw leżących w kompetencjach organów administracji – dlatego postępowanie skargowe szybko znalazło swoje miejsce w elektronicznej administracji. Postępowanie wszczęte wskutek skargi lub wniosku nosi nazwę „postępowania skargowo-wnioskowego”.

UWAGA!

Wniosków omawianych w niniejszym numerze newslettera nie należy mylić z podaniami (wnioskami) o wszczęcie postępowania w celu uzyskania decyzji administracyjnej, zaś skarg nie należy mylić ze skargami do sądu administracyjnego lub odwołaniami od decyzji.

Zacznijmy od zdefiniowania skarg, wniosków i petycji.

(źródło definicji skarg i wniosków: E. Ura, E. Ura: *Prawo administracyjne*, Warszawa 2004)

Skarga jest zarzutem (przejawem niezadowolenia) pod adresem czyjegoś zachowania lub postępowania mającego miejsce w przeszłości. Wg art. 227 kpa przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw.

Wniosek jest to propozycja skierowana do władz, projekt przedstawiony do rozważenia przy podejmowanych decyzjach. Motywem wniosku jest zamiar ulepszenia istniejącego stanu. Wg art. 241 kpa przedmiotem wniosku mogą być w szczególności sprawy ulepszenia organizacji, wzmocnienia praworządności, usprawnienia pracy i zapobiegania nadużyciom, ochrony własności, lepszego zaspokajania potrzeb ludności.

Definicje

Petycja - Uważa się, że petycja nie jest czymś odrębnym od skargi lub wniosku. Petycja jest w istocie odmianą skargi lub wniosku, a jej specyfika polega na tym, że petycja jest wnoszona w imieniu większej ilości osób.

Przykłady: petycja mieszkańców wsi o przeprowadzenie remontu drogi, petycja mieszkańców ulicy w sprawie organizacji ruchu drogowego na danej ulicy, petycja graczy-amatorów o urządzenie boiska do koszykówki, petycja rodziców w sprawie zwiększenia ilości miejsc w przedszkolu.

W praktyce pewne problemy mogą pojawić się także w sytuacji konieczności rozróżnienia skargi i wniosku. Kodeks stanowi, że o tym, czy pismo jest skargą albo wnioskiem, decyduje treść pisma, a nie jego forma zewnętrzna. Dlatego jeśli np.: pismo zatytułowane „wniosek” ma znamiona skargi – jest w istocie skargą i stosuje się do tego pisma przepisy o skargach.

W Rozdziale II Konstytucji RP (Wolności, prawa i obowiązki człowieka i obywatela) w art. 63 czytamy: *Każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa ustawa.*

Do normy konstytucyjnej nawiązuje wprost art. 221 § 1 kpa:

Zagwarantowane każdemu w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej prawo składania petycji, skarg i wniosków do organów państwowych, organów jednostek samorządu terytorialnego, organów samorządowych jednostek organizacyjnych oraz do organizacji i instytucji społecznych realizowane jest na zasadach określonych przepisami niniejszego działu.

Etapy postępowania skargowo-wnioskowego:

W postępowaniu skargowo-wnioskowym, wyszczególnić można się 3 etapy:

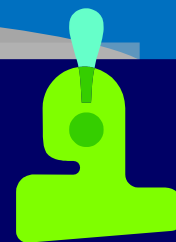
wszczęcie, rozpatrzenie i zakończenie.

Na etapie **wszczęcia** składana jest skarga lub wniosek, a organ bada, czy jest kompetentny do rozpoznania skargi lub wniosku. Postępowanie skargowo-wnioskowe zawsze jest rozpoczynane przez inicjatywę składającego. Z istoty tego postępowania wynika bowiem, że do jego zainicjowania niezbędny jest wniosek lub skarga. Organ nie może więc wszczynać tego postępowania z własnej inicjatywy (z urzędu). **Rozpatrzenie** polega na sprawdzeniu zasadności oraz ustaleniu sposobu załatwienia. **Zakończenie** postępowania to powiadomienie składającego skargę lub wniosek o sposobie załatwienia. W tym postępowaniu nie wydaje się więc decyzji, gdyż informacja o sposobie załatwienia nie jest decyzją administracyjną. *O ewentualnym dalszym postępowaniu w sytuacji złożenia wniosku - patrz str. 8.*

Kto może złożyć skargę lub wniosek?

Skargę lub wniosek może złożyć każdy w interesie publicznym lub w interesie własnym. Istnieje też możliwość zainicjowania postępowania wnioskowo-skargowego w interesie innej osoby, jednak wówczas niezbędne jest uzyskanie zgody tej osoby.

**Składający
i adresaci**

Gdzie składać skargi lub wnioski?

Adresatami skarg i wniosków mogą być:

- 1) organy państwowe (w tym organy przedsiębiorstw państwowych i innych państwowych jednostek organizacyjnych)
- 2) organy jednostek samorządu terytorialnego
- 3) organy i instytucje społeczne - w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami zleconymi z zakresu administracji publicznej.

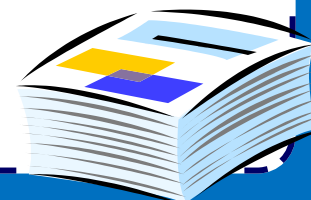
Organy państwowe, organy samorządu terytorialnego i inne organy samorządowe oraz organy organizacji społecznych – rozpatrują oraz załatwiają skargi i wnioski w ramach swojej właściwości

Skargi składa się do organów właściwych do ich rozpatrzenia.

Właściwość organów do rozpatrywania skarg jest określona przede wszystkim przez kpa. Na przykład w art. 229 kpa czytamy, że jeżeli przepisy szczególne nie określają innych organów właściwych do rozpatrywania skarg, jest organem właściwym do rozpatrzenia skargi dotyczącej zadań lub działalności:

- 1) rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa – wojewoda, a w zakresie spraw finansowych – regionalna izba obrachunkowa;
- 2) organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego oraz kierowników powiatowych służb, inspekcji, straży i innych jednostek organizacyjnych w sprawach należących do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej – wojewoda lub organ wyższego stopnia;
- 3) wójta (burmistrza lub prezydenta miasta) i kierowników gminnych jednostek organizacyjnych, z wyjątkiem spraw określonych w pkt 2 – rada gminy;
- 4) zarządu powiatu oraz starosty, a także kierowników powiatowych służb, inspekcji, straży i innych jednostek organizacyjnych, z wyjątkiem spraw określonych w pkt 2 – rada powiatu;

- 5) zarządu i marszałka województwa, z wyjątkiem spraw określonych w pkt 2 – sejmik województwa;
- 6) wojewody w sprawach podlegających rozpatrzeniu według kodeksu – właściwy minister, a w innych sprawach – Prezes Rady Ministrów;
- 7) innego organu administracji rządowej, organu przedsiębiorstwa państwowego lub innej państwowej jednostki organizacyjnej – organ wyższego stopnia lub sprawujący bezpośredni nadzór;
- 8) ministra – Prezes Rady Ministrów;
- 9) organu centralnego i jego kierownika – organ, któremu podlega.

Jeżeli organ, który otrzymał skargę, nie jest właściwy do jej rozpatrzenia, obowiązany jest niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie siedmiu dni, przekazać ją właściwemu organowi, zawiadamiając równocześnie o tym skarżącego, albo wskazać mu właściwy organ. Organ właściwy do rozpatrzenia skargi może ją przekazać do załatwienia organowi niższego stopnia, o ile skarga nie zawiera zarzutów dotyczących działalności tego organu. Skargę na pracownika można przekazać do załatwienia również jego przełożonemu służbowemu, z obowiązkiem zawiadomienia organu właściwego do rozpatrzenia skargi o sposobie jej załatwienia. O przekazaniu skargi zawiadamia się równocześnie skarżącego.

Z kolei wnioski składa się do organów właściwych ze względu na przedmiot wniosku. Np. wnioski w sprawach leżących w zakresie kompetencji wójta, burmistrza lub prezydenta składa się do tych organów. Wnioski w sprawach dotyczących zadań organizacji społecznych składa się do organów tych organizacji.

Jeżeli organ, który otrzymał wniosek, nie jest właściwy do jego rozpatrzenia, obowiązany jest w ciągu siedmiu dni przekazać go właściwemu organowi. O przekazaniu wniosku zawiadamia się równocześnie wnioskodawcę.

W jaki sposób można złożyć skargę/wniosek?

Rozporządzenie przewiduje możliwość składania skarg i wniosków pisemnie, telegraficznie lub za pomocą dalekopisu, telefaksu, poczty elektronicznej, a także ustnie do protokołu.

ZAPAMIĘTAJ!

Skargi i wnioski mogą być składane za pomocą poczty elektronicznej.

W jaki sposób można złożyć skargę lub wniosek drogą elektroniczną?

1. Za pomocą zwykłego e-maila. Składając skargę lub wniosek tą drogą, nie zapominajmy jednak o konieczności wskazania swojego imienia, nazwiska oraz dokładnego adresu pocztowego (nie elektronicznego).
2. Za pomocą elektronicznej skrzynki podawczej z wykorzystaniem profilu zaufanego.
3. Za pomocą dokumentu elektronicznego zaopatrzonego bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu.
4. Za pomocą formularzy on-line udostępnianych w Internecie.

WARTO WIEDZIEĆ

Składanie skarg i wniosków drogą elektroniczną nie wymaga bezpiecznego podpisu elektronicznego ani profilu zaufanego ePUAP. Nic jednak nie stoi na przeszkodzie, aby skorzystać z tej formy komunikacji również przy inicjowaniu postępowania skargowo-wnioskowego.

ZAPAMIĘTAJ!

Składając skargę lub wniosek musisz postarać się o wskazanie swojego imienia, nazwiska oraz adresu pocztowego.

Zgodnie z rozporządzeniem, skargi/wnioski nie zawierające imienia i nazwiska oraz adresu zostaną pozostawione bez rozpoznania. Konieczne jest wskazanie adresu pocztowego, gdyż tzw. „adres poczty elektronicznej” nie spełnia wymogów adresu.

Czy to oznacza, że nie można składać skarg lub wniosków anonimowo?

Tzw. „anonimy” nie spełniają wymogów formalnych określonych w rozporządzeniu, więc muszą zostać pozostawione bez rozpoznania. Można jednak zastrzec swoje dane identyfikujące do wyłącznej wiadomości organu, który jest adresatem skargi lub wniosku. W takiej sytuacji adresat skargi/wniosku zobowiązany jest zachować w tajemnicy dane osoby, od której wpłynęła skarga lub wniosek.

Problem pamiętania o konieczności wskazania imienia, nazwiska i adresu dotyczyć będzie – przy elektronicznych formach komunikacji z administracją – jedynie skarg/wniosków wnoszonych zwykłym e-mailem. Wykorzystywanie profilu zaufanego ePUAP z istoty swej wiąże się z nierozłącznym oznaczeniem wnoszącego pismo tą drogą. Podobnie posługiwanie się bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu każdorazowo jest tożsame z oznaczeniem osoby, która składa tego typu podpis. Z kolei elektroniczne formularze udostępniane na stronach internetowych są przygotowane w ten sposób, że osoba korzystająca z nich musi zamieścić swoje dane, których wskazanie jest niezbędne.

Składając skargę/wniosek należy opisać, czego dotyczy. Jest to niezbędne, aby organ mógł się zapoznać z sytuacją i odpowiednio rozpatrzyć skargę lub wniosek. Może to być np. wskazanie błędów i zaniedbań po stronie organów administracji albo wskazanie potrzeb publicznych lub prywatnych, jakie mogą być zaspokojone przez administrację. W skardze/wniosku można też w szczególności zaproponować adresatowi określony sposób załatwienia sprawy, jednak, oczywiście, sugestia taka nie jest dla adresata wiążąca.

Ponieważ skargi i wnioski mają za zadanie usprawnić administrację, lepiej zapoznać ją z potrzebami obywateli oraz przeciwdziałać negatywnym zjawiskom w administracji, ustawodawca przewidział gwarancję prawną dla składających: nikt nie może być narażony na jakikolwiek uszczerbek lub zarzut z powodu złożenia skargi lub wniosku albo z powodu dostarczenia materiału do publikacji o znamionach skargi lub wniosku, jeżeli działał w granicach prawem dozwolonych. Ponadto organy państwowe, organy jednostek samorządu terytorialnego i inne organy samorządowe oraz organy organizacji społecznych są obowiązane przeciwdziałać hamowaniu krytyki i innym działaniom ograniczającym prawo do składania skarg i wniosków.

Czy składając skargę lub wniosek trzeba uiścić opłatę?

Postępowanie w sprawie skarg i wniosków jest wolne od opłat. Składając skargę/wniosek nie musimy więc uiszczać żadnej opłaty z tego tytułu.

TERMINY

W jakim terminie organ musi załatwić skargę lub wniosek?

Organ powinien załatwić wniosek lub skargę bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w ciągu miesiąca.

Jeśli skarga nie może zostać załatwiona w terminie miesiąca...

O każdym przypadku niezakończono skargi w terminie miesiąca, organ jest obowiązany zawiadomić składającego, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy. Obowiązek ten dotyczy także tych sytuacji, gdy niezakończono skargi w terminie wynikało z przyczyn niezależnych od organu. Na niezakończono sprawy w terminie (również nowym) lub na przewlekłe prowadzenie postępowania stronie służy zażalenie do organu wyższego stopnia, a jeżeli nie ma takiego organu – wezwanie do usunięcia naruszenia prawa. Organ uznając zażalenie za uzasadnione, wyznacza dodatkowy termin załatwienia sprawy oraz zarządza wyjaśnienie przyczyn i ustalenie osób winnych niezakończono sprawy w terminie, a w razie potrzeby także podjęcie środków zapobiegających naruszaniu terminów załatwiania spraw w przyszłości. Organ stwierdza jednocześnie, czy niezakończono sprawy w terminie miało miejsce z rażącym naruszeniem prawa.

Jeśli wniosek nie może zostać załatwiony w ciągu miesiąca...

W takiej sytuacji organ obowiązany jest w tym terminie zawiadomić wnioskodawcę o czynnościach podjętych w celu rozpatrzenia wniosku oraz o przewidywanym terminie załatwienia wniosku. Wnioskodawcy służy prawo wniesienia skargi w przypadku niezakończenia wniosku w terminie miesiąca albo we wskazanym w zawiadomieniu przewidywanym terminie załatwienia wniosku.

Zakończenie postępowania

W przypadku skargi...

Zakończeniem postępowania wszczętego wskutek złożenia skargi jest zawiadomienie skarżącego o sposobie załatwienia

Kodeks wymienia składniki, jakie powinny się znaleźć w zawiadomieniu o sposobie załatwienia skargi. Są to:

- 1) oznaczenie organu, od którego pochodzi
- 2) wskazanie, w jaki sposób skarga została załatwiona
- 3) podpis z podaniem imienia, nazwiska i stanowiska służbowego osoby upoważnionej do załatwienia skargi lub, jeżeli zawiadomienie sporządzone zostało w formie dokumentu elektronicznego, powinno być opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu
- 4) zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać ponadto uzasadnienie faktyczne i prawne oraz pouczenie o tym, że jeśli skarga, w wyniku jej rozpatrzenia, została uznana za bezzasadną i jej bezzasadność wykazano w odpowiedzi na skargę, a skarżący ponowił skargę bez wskazania nowych okoliczności – organ właściwy do jej rozpatrzenia może podtrzymać swoje poprzednie stanowisko z odpowiednią adnotacją w aktach sprawy – bez zawiadamiania skarżącego.

W przypadku wniosku...

O sposobie załatwienia wniosku zawiadamia się równocześnie wnioskodawcę. Kodeks stanowi, że osobie niezadowolonej z załatwienia wniosku przysługuje prawo wniesienia skargi.

W opisywanym trybie postępowania skargowo-wnioskowego nie zatem ma możliwości „odwołania się” od zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi lub wniosku. Skarżący może jedynie ponowić skargę (jeśli nie przedstawi nowych okoliczności – organ nie musi nawet zawiadamiać skarżącego o podtrzymaniu swojego stanowiska), zaś w przypadku wniosku – można zainicjować postępowanie skargowe.

Skargi i wnioski składane drogą elektroniczną.

Jak wyżej wspomniano, można złożyć skargę lub wniosek posługując się profilem zaufanym lub podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy kwalifikowanego certyfikatu, a także zwykłym e-mailem lub przy wykorzystaniu formularzy elektronicznych.

Wygodną formą przy składaniu skarg i wniosków jest skorzystanie z profilu zaufanego. Składając skargę lub wniosek przy jego pomocy możemy skorzystać z elektronicznej Platformy Usług Administracji Publicznej – wchodząc na portal wyszukujemy usługę, następnie logujemy się i piszemy treść skargi lub wniosku przy wykorzystaniu udostępnianego nam formularza.

Możemy skorzystać także z Platformy Usług Elektronicznych Starostwa Powiatowego w Bochni pod adresem <https://docsign-spbochnia.madkom.pl/> znajdującej się na portalu Cyfrowy Urząd SIDAS

Również korzystając z platformy Starostwa Powiatowego w celu złożenia skargi lub wniosku musimy posługiwać się profilem zaufanym ewentualnie kluczem z certyfikatem kwalifikowanym. Wybierając spośród dostępnych e-usług „skargi i wnioski” możemy wypełnić formularz elektroniczny i wysłać treść skargi lub wniosku. Korzystając z Platformy Usług Elektronicznych Starostwa Powiatowego w Bochni musimy się zalogować, a to, oczywiście, wymaga wcześniejszej rejestracji. Jeśli już jesteśmy zarejestrowani na ePUAP, możemy się zalogować korzystając z loginu i hasła utworzonych dla potrzeb ePUAP. Podczas logowania korzystamy wtedy z opcji „zaloguj się za pomocą ePUAP” i w otwartym oknie logowania wpisujemy login i hasło stosowany w ePUAP.

Wygodną formą dotarcia do elektronicznej skrzynki podawczej lub Platformy Usług Elektronicznych Starostwa Powiatowego w Bochni jest skorzystanie z Biuletynu Informacji Publicznej. Wchodząc na stronę podmiotową Starostwa mamy przedstawione linki prowadzące do obu platform.

Wprowadzenie

Starostwo Powiatowe w Bochni
ul. Kazimierza Wielkiego 31
32-700 Bochnia

tel.: +48 146153700

faks: +48 146153708

e-mail: powiat@bochnia.pl

<http://www.powiat.bochnia.pl>

NIP: 868-196-17-90, Regon: 851665090

Adres skrzynki ePUAP: /SPBochnia/skrzynka
lub skomunsta17

Platformy Usług Elektronicznych Starostwa Powiatowego w Bochni

Godziny pracy Starostwa:

w poniedziałek: 8.00 - 16.00
od wtorku do piątku: 7.30 - 15.30

Godziny pracy poszczególnych wydziałów:

Wydział Komunikacji i Transportu

Pn: 8.00 - 15.00

Wt: 7.30 - 14.30

Śr: 7.30 - 13.00

Cz: 7.30 - 14.30

Pt: 7.30 - 14.30

► Ważne adresy:

Strona Starostwa
Związek Powiatów Polskich
Urząd Wojewódzki
Regionalny Ośrodek EFS
Urząd Marszałkowski

► Zobacz:

Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu
Bocheńskiego
Praca w Starostwie
System Informacji o Środowisku
Strategia Rozwoju Powiatu
Bocheńskiego na lata 2007-2013

► Ważne informacje

Książka telefoniczna numerów
wewnętrznych starostwa

► e-powiat

Sprawdzenie stanu sprawy przez
internet
Elektroniczna Skrzynka
Podawcza

Fragment strony podmiotowej BIP Starostwa Powiatowego w Bochni

Źródło: <http://bip.malopolska.pl/spbochnia/Article/id,240888.html>

Wspomniano wyżej, że niektóre instytucje udostępniają możliwość złożenia skargi lub wniosku za pomocą formularzy on-line dostępnych w Internecie, bez konieczności posługiwania się profilem zaufanym lub podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą kwalifikowanego certyfikatu. Przykładem takiej usługi jest formularz dostępny na stronie internetowej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji.

Udostępniony formularz umożliwia złożenie skargi dotyczących programu lub reklamy. Formularz jest wyposażony m. in w takie rubryki jak :

- Nazwa programu,
- Tytuł audycji (lub innej informacji umożliwiającej identyfikację przekazu będącego przedmiotem skargi,
- Data i godzina emisji, oraz oczywiście,
- Treść skargi.

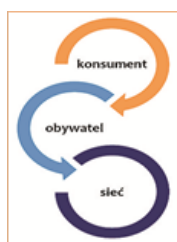
WARTO WIEDZIEĆ

Posiadanie profilu zaufanego ePUAP pozwala na sprawniejsze kontaktowanie się z administracją publiczną, również w przypadku składania skarg i wniosków.

Dzięki profilowi zaufanemu ePUAP możemy m. in. łatwiej logować się na Platformie Usług Elektronicznych Starostwa Powiatowego w Bochni, jesteśmy od razu identyfikowani przy składaniu skarg i wniosków drogą elektroniczną i otrzymujemy urzędowe poświadczenie odbioru naszego wniosku, skargi lub innego dokumentu składanego tą drogą.

Projekt realizowany przy wsparciu Szwajcarii w ramach szwajcarskiego programu współpracy z nowymi krajami członkowskimi Unii Europejskiej.

Biuro projektu:
„Konsument-Obywatel-Sieć”

ul. Wyspiańskiego 25,
Bochnia 32-700
el./fax: 14/635 11 17
bochnia@kolping.pl

Organizator:

Partnerzy:

